

Lørdag, 7. okt. 1944.

Utenriksversikt.

De allierte Middelhavsstyrker til sjøs og i luften har i de siste par uker vært mobilisert for en planmessig befrielseslandgang på Balkans Adriakyst. Torstads kveld kunne Kairo melde om befrielse av Peloponnes og besettelse av Patras i Korintbukta. De tyske transportfly forsøker å redde troppene på øyene i Egeerhavet, og 5 tyske Hellasdivisjoner på selve fastlandet kjemper seg besværlig igjennom mot nord. Lenger nord er retfættveien balle for disse og de ca. 20 divisjoner som har kjempet mot Tito nord eller mindre blokkert gjennom russernes raske framrykning fra øst. Etter at russerne nå står i Beograds utkanter vil det se meget uilsomt ut for tyskernes beste retrættvei, gjennom Moravadalen. Altså ennå en tysk armerprisgitt av Hitlers katastrofe strategi. Men ikke nok med det, samtidig er Ungarns dødsstrid begynt. Budapest evakueres i takt med russernes økede press mot Tysklands siste vestill fra nord, øst og snart også sør. Fra Wien og Steyr nelder sveitsiske lad om øket uro.

I øst trekker det opp til store militære begivenheter. Varsjovas tragedie vil formodentlig i nær framtid komme i skyggen av den fortsatte russiske frontoppulling, som ventes i forbindelse med Rigas fall. For Moskva om en måned feirer revolusjonsjubileet, kan en antagelig regne med store endringer på Europas krigskart også i øst. I nord blir de tyske og østerrikske ishavdivisjoner inn i vintermørket under kamp med sine tidligere forbundsfeller - enda en tysk armé på vei mot døden. Et general Rendulic søker å bite seg fast på, tolkes som tegn på at tilbaketrekningen gjennom Norge ned til Europafrenten anses som ugjennomførbar for størparten av styrkene.

På vestfronten framtrer to sett operasjoner særlig klart. For det første sprenger annen britiske armés kile over Nijmegen seg ut både mot vest og øst, samtidig som den borer sine panserspisser inn mot Arnheim og Lekeovergangen. Disse operasjoner forløper meget tilfredsstillende. Det samme kan sies om den annen operasjon som har preget uken i vest, i. an. armés gjennombruddsaksjon nord for Aachen. En tysk militær ekspert er allerede kommet så langt at han har erklært at Siegfriedlinjen bare er ment som en støtte i det elastiske forsvar, og har dermed forberedt det tyske folk på at heller ikke Siegfriedlinjen skal holde. I midlertid står det ikke til å nekte at frontbilde i vest har ^{veert} mere stasjonært enn på mange uker. Men Siegfriedlinjen vil snart komme under et press som før vi vet ordet av det bringer Rhinens navn fram i de tyske frontrapporter. Luftforberedelsene har fortsatt Normandiestil og de siste tall fra de alliertes bombekommando viser at tempo kan skrues enda mere opp.

En skulle tro at tiden mere enn noen sinde var inne for den tyske propagandas vidunderdoktor til påny å fremsverge de nye våpnene. Uken Goebbels-artikkel i "Das Reich" er særdeles forsiktig på dette punkt. Nu heter det at Tyskland stiller ikke sine eneste forhåpninger til de hemmelige våpen og dessuten. Varer det forsprang et nytt våpen gir bare en kort tid. Dermed er alt sagt, Tyskland har intet revolusjonerende våpen. Tilgjengelig henter Goebbels fram noen ti tuseldater fra sitt arsenal, som han kaller folkegrenaderer. Det er hæcken mere eller mindre enn det tyskerne i andre land kaller banditter eller partisaner. Og truslene i Himmlersorganet "Schwarze Korps" mot enhver form for samarbeid med den fiendtlige okkupasjonsmakten (en dommer som avsis en dom over en tysker vil bli korsfestet neste dag osv.) viser at nasistene er fullt klar over at besettelsen av store tyske områder forestår.

Bombingen av ubåthavnen på Laksevatn. Det militære resultat av bombingen i Bergen var 6 ubåter, en le. ubåt, 2 andre skip, 1 flytedekk og en del av det mekaniske verksted.

Det tragiske ved dette bombangrep var at det bl.a. ble drept en del skolebarn på Helen skole. Skolen ligger 150 m. fra ubåthavnen, og har tidligere vært rekvirert av tyskerne. Tyskerne fant imidlertid nok skapet for utrykt. Så skolen ble frigitt igjen så luftvernsmyndighetene fra at skolen ikke måtte nyttes, men skolestyret trumfot igjennom at den ble brukt som skole med full besetning av skolebarn.

Nyheterne fra London den 5. oktober 1944 kl. 19.30

Flyangrep. Over 1250 tunge am. bombefly eskortert av nesten 1000 jagere angrep idag et oljeraffineri i Hamburg, flyfabrikker, våpenlagre, og monteringsfabrikker for tanks i Hamburg og Berlin samt tre flyplasser i nærheten av Hamburg. Tunge Britiske bombefly kastet over 350.000 brannbomber og mange 2 tonns sprengbomber over Saarbrücken i natt. Tyske jagere viste seg ikke før angrepet nesten var over, og hverken de eller sperreilden greide å splitte formasjonene. Andre mål i Berlin og Vest-Tyskland ble også bombet. Omfattende mineutlogging og angrep på skipsfart ble foretatt. 3 fly gikk tapt. I går angrep 1000 tunge am. bombefly Köln og Rhår og en del flyplasser der 15 tyske fly ble ødelagt på bakken. Ir. fly angrep flåtestasjon i Wilhelmshafen. Under alle operasjoner igår kørte de allierte 19 fly.

Vestfronten. Kanadierne har satt igang et nytt angrep nord for Antwerpen og melder om framgang. Hensikten er å frigjøre Scheldemunningen ved innløpet til Antwerpen. Can. styrker som har gått over grensen fra Belgia står nå 10 km. fra fløyet over til Bommeløya. Ir. og polske tropper har gjort 3 angrep mot Tilburg, der de møtte kraftig motstand. Kampene ved Dunkerque har begynt igjen. Nord for Aachen har am. gjenopptatt sitt angrep. I Øst-Frankrike har tyskerne gjort kraftige motangrep mot am. i og omkring Briand fortene ved Metz. Det ble idag gitt opplysninger om hvorledes tyskerne forbereder seg på å ødelegge og plyndre i Nederland. Omfattende forberedelser for sprengninger av demningene ved kysten er foretatt. Som en hevnakt har tyskerne svidd av landsbyen Borchel mellom Rotterdam og Haag.

Hellas. Ir. styrker på det greske fastland er rykket inn i havnebyen Rion ved innløpet til Korintbukta. Havnebyen Patras er helt på de alliertes hender. Hamnen var helt intakt. Den tyske garnison i Patras har overgitt seg sammen med 1500 quislingtropper. De greske friskarer samarbeider med briterne. En ubekreftet melding går ut på at byen Tripolis ligger inn i bukta også er tatt. Vestparten av Pelepones er befrikket. Fra Albania melder om patrulje- og artillerivirksomhet. Troppene står på et punkt 8 km. fra Saranda rett over for Korfu.

Østfronten. Russerne trekker seg sammen om Beograd. Pantsevo 14 km. borte er erobret. Hvis Beograd faller, er tyskernes siste jernbaneforbindelse nordover brutt. 160 km. syd for Beograd rykker russerne og jugoslaverne mot Nis. De tyske meldinger om russisk landgang på Øsel og nytt russisk angrep i Litauen er ikke blitt bekreftet.

Finnland. De tyske forsøk på å igjenerobre Tornedå er blitt avvist av finnene, som har trukket seg litt tilbake men holder på å sette i land nye tropper. Finsk kringkasting sier at nasistenes krigsførsel blir stadig mere avskyelig og forbrytersk.

Italia. 5. armé inntok igår Loyana, på veien mellom Bologna og Firenze. Tyskerne er kastet ut av Monzuno. Italienske styrker rykker fram fra San Donato og har inntatt Vignolo.

Norge. T.T. melder at det norske motorfartøy "Mostuen" sannsynligvis er gått på en mine utenfor Alborg og er sunket.

Svensk kringkasting melder at Hagelin er sykepermittert og sannsynligvis ikke vil vende tilbake. Lippestad har overtatt hans stilling. Lippestads stilling er overtatt av Astrup.

Quislingene føler seg mere og mere i kre. Etter de siste likvidasjonene av angivere er det satt igang fast og genpatruljering ved spesielle NS politifolk som kjører rundt i politiets biler. De er utstyrt med maskinpistol som er plasert inne i bilen, mens to politimenn hopper ut av bilen dersom de ser mistenkelige personer på gatehjørner o.l. De to opptrer med revolvere. Folk visiteres ustanslig om natten og det hender ikke sjelden at det blir skutt på fredelige nattevandrere.

Kapellmester Jim Johannessen fra Bergen forlangte forleden bil på Østbanestasjonen. Da han ikke hadde tjenestebrev nektet sjåføren å kjøre ham. Johannessen, som var sterkt beruset, lot sin vei og kom tilbake med 8 hirmenn. Sjåføren trakk fram bestemmelser for bilkjøring, men denne ble revet fra ham og han ble transportert til kirkestasjons hus i den gamle krigsskole hvor han var gjenstand for en gemen behandling.